

voril vodja Slovenske ljudske stranke dr. Šušteršič te-le besede: „Na liberalnem zaupnem shodu so govorili o volilni reformi (spremembi) za državni zbor in tu opazimo nekaj čudnega. Zahtevali so, naj se dasta mestom še dva mandata, ki se naj vzameta kmetom, potem pa so še protestirali (ugovarjali) proti razdelitvi mandatov na Koroškem. To je bilo vse. Pogrešali pa smo protesta (ngovora) proti temu, da bi se 10.000 Kočevarjem dal poseben mandat. To je čudno. Največja nevarnost je, da Kočevarji dobe en mandat. Za to se potegujejo vse nemške stranke. A o tem se ni čul noben glas protesta. To priporočamo v premislek! Drugič pa niso nič protestirali proti krivici, ki se godi štajerskim Slovincem, ki dobe le šest mandatov, namestu osem, in proti temu, da dobe Nemci na Spodnjem Štajerskem en mandat na tako čuden način, da so združili vsa nemška gnezda za poslanca Pommerja. To je čudno! Naredili so liberalci tako, ker upajo, da bodo s pomočjo Nemcev dosegli 2 mestna mandata! Za to so pripravljene prodati celo slovensko narodnost za en groš. (Pritrjevanje.) To je največja infamnost (nesramnost) od stranke, ki je trdila, da sem prodal jaz Štajerce in Korošce.“ Mi dostavljamo, da so tudi na Štajerskem nekateri tako nesramni ter ponavljajo to liberalno laž, samo da bi s tem spravili ob kredit stranko, koju vodi dr. Šušteršič in s katero delujejo skupno v državnem zboru tudi naši štajerski poslanci. Vsakemu liberalnemu lažniku se naj v tej zadevi odločno zaveže jezik!

Kmečki listi na Nemškem. Tednik kmečkega društva na Bavarskem izbaja v 85.000 izvodih in sicer ima 8 strani strokovne vsebine, po 28 strani pa naznanil. Pri nas se kmetje še vse premalo brigajo za svoje kmečke časnike.

Razne novice.

* † Profesor Luka Zima. Dne 18. marca ob 4. uri popoldne so v Varaždinu spremili k večnemu počitku znamenitega štajerskega rojaka, prof. Luka Zima. Rodil se je 13. oktobra 1830 v Jurjevem selu župnije Majšperg. Gimnazijo je pohajal do 8. razreda v Mariboru, 8. razred in maturo je pa z odliko dovršil v Zagrebu. Potem je študiral na vseučilišču v Gradcu in Pragi. Dopršivši vsenčiliščne nauke, je v jeseni l. 1856. odšel v Karlovec, kjer je služboval kot profesor polnih 20 let. Dne 15. oktobra 1876 je nastopil profesorsko službo na kr. gimnaziji v Varaždinu, kjer je služil 16 let, potem pa je stopil v pokoj. Kot vpokojenega profesorja ga je pa srbska vlada poklicala na visoko šolo v Beogradu, kjer je postal profesor grškega jezika, a je zaradi slabih oči čez 4 leta moral odstopiti. V priznanje njegovih zaslug ga je srbski kralj odlikoval z redom sv. Save. Potem je živel v pokojni zopet v Varaždinu, kjer je vdan v voljo božjo in previden s sv. zakramenti umrl. Luka Zima je bil eden najboljših poznavalcev hrvaškega jezika in jugoslovanskega pesništva. V programih karlovačke in varaždinske gimnazije je napisal mnogo lepih člankov,

vilu. Nastale so posamezne gručice in tolpe, boreče se na svojo roko. Zvenk orožja je polnil in dramil tiho noč, streli, hropenje in vzkliki so se spajali s prasketanjem ognja. Vstaši in Turki so se borili mož proti možu.

Največjo grozo je razširjal Slaviša in Žarko. Kakor povsod, so se Turki ogibali obližja Slaviše in branili so se le oni, ki so bili prisiljeni. Pa šli so v gotovo smrt.

Ilija, oni ogromni vstaš, je pa mahal s svojo lopato, da so se priklanjale turške glave, kakor težka rž pred vetrom. Kamor je stopil, je širil grozo. Sopol in gledal je kakor podivjani bik in rjul, da so turški meči nehote omahovali. Tu so bežale gručice Turkov, tam vstašev. Ilija, kjer je zagledal silo, je privrešal kakor tiger in razgnal kakor veter suho listje.

„Šejtan, sam šejtan!“ so vpili Turki. Le Osvinbeg je še vžigal pogum. Mraz ga je tresel, ko je videl delo Ilije in srce se mu je stiskalo strahu, videč, da se mu bliža vedno bolj grozni Slaviša. Hrabril je svoje in jih zbiral krog sebe...

Ko se je oglasilo orožje vstašev, je Vjeruša planil po koncu.

„Pokažite vam,“ je momljaj, „tudi jaz vam pokažem, da je moja glava vredna več, kakor turške kuge. — Tfu... dovolj dolgo sem moral biti med temi grdeži in jim govoriti. Gospod Kriste mi oprostite, da sem jim lagal.“

Ali jela mu je presti huda.

Vstaši ga niso poznali in moral se je varovati, da ga ni kateri poslal v vice.

zato ga je jugoslovanska akademija v Zagrebu ime novala dopisujočim članom. Kot akademik je napisal mnogo učenih člankov, katere je akademija izdala v svojem „Radu“. Delal je čast Slovincem med Hrvati. N. v m. p.!

* Umrl je v Gradcu pri usmiljenih bratih notarski koncipient dr. Alojzij Pečar, star še le 35 let. N. v m. p.!

* S šole. Za nadučitelja na nemški šoli v Ljutomeru je imenovan tamošnji učitelj Franc Derziatsch, za nadučitelja na mestni deški šoli v Mariboru pa tamošnji učitelj Karol Schmidl. Stalno so imegovani za učitelje oziroma učiteljice: v Ovenu tamošnja začasna učiteljica Marija Kocuvan, pri Sv. Jurju ob Štavnici tamošnja začasna učiteljica Eriinda Bernard, na Stari gori Avgust Lah iz Križev pri Ljutomeru, v St. Janžu (okraj Šoštanj) tamošnja začasna učiteljica Marija Puc, v Šmartnu pri Slovenjgradcu tamošnji začasni učitelj Karol Barle, na dekliški ljudski šoli v Trbovljah-Vode tamošnja začasna učiteljica Ana Lapornik, v Št. Rupertu nad Laškimi Jožefa Derstvenšek od Sv. Antona (Leskovec), na ekspozituru v Lokavcu (Loka pri Zidanemmostu) tamošnji začasni učitelj Ferdinand Laurenčak, na okoliški slovenski šoli v Laškem Ribard Pezdevšek iz Reke, na nemški šoli v Ljutomeru tamošnji učitelj-suplent Albin Kalcher; v pokoj je stopila učiteljica Katarina Janovica v Konjicah.

* Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Dr. Pipuš mesto venca na grob gospe Rozinove 20 K; dr. Turner mesto venca na grob gospe Rozinove 10 K; posojilnica mariborska mesto venca na grob gospe Rozinove 20 K; nabrala vesela družba v Hočah 12 K 40 v; posojilnica v Slatini 30 K; dr. Pipuš 10 K kot uspeh kazenske zadeve proti Jožefu Šantl. B. g. plati! Prosimo še nadaljnje pomoči!

* Pozor domači denarni zavodi! Te dni je hodil po Savinski dolini agent z Dunaja, ponujat denar proti varni vknjižbi na prvo mesto po 4 1/2%, proti vknjižbi na drugo mesto po 4 1/2%. Ali so tudi politični nameni pri teh posojilih nemškega denarja? Denarjev je v Savinskih posojilnicah dovolj, a obresti so previsoke in upravni stroški so semtertje prehud. Čez 1/2% dobička jemati proti otroški varnosti, je za nabiranje rezervnega zaklada dobro, a ni dobro za dolžnika. Namen naših denarnih zavodov bi naj bil ljudem pomagati, a ne ogromne dobičke nabirati. Bode menda res dobro, napraviti rajfajnovko v vsaki župniji!

* Katoliška zavest. Katoličani so se zares v sijajnem številu odzvali klicu, da se postavijo na branik za svetost sv. zakona. Na Dunaju, kamor so se pošiljale ugovorne pole proti razdržnosti zakona, komaj zmagujejo delo, da preštejejo vse podpise. Pet uradnikov je od jutra do večera neprenehoma pri delu, toda upati ni, da bi svojo nalogo zvršili že pred Veliko nočjo. Podpisov bo več milijonov.

* Milij darovi za družbo vednega češčenja: Sv. Jurij na Pesnici 15 K, Črešnjice 5 K 50 v, Prihova 16 K, Sv. Benedikt v Slov. gor. 21 K, Vu-

„Tfu... če nobena vrana ne zakroka nad mano, me mahne Ilija s svojo lopato. Še blizu mu ne smem, ker mi gotovo odnese čepico sapa, katero dela s svojim zamahom. — Nu, Slaviša jim tudi spušta prevročo kri, kakor vsak zdravnik. Žarko pa že zna, čemu bodo Turki vdovice... tfu.“

Slično je presojeval borilce in se ogibal vstašev. „Vraga, mene starca bi radi,“ je zastokal Vjeruša in se vrgel na tla. „Preveliko šalo si dovoljujejo z menoj... tfu! — Ali vsega tega je kriva baba. Da bi vas voljeje snedli, psi mesarski! Že vidim, da moram nekaj napraviti, drugače me zmešajo med otroke.“

Poiskal je padlega vstaša, mu vzel obleko in se preoblekel. Med tem delom je sopel, skakal in se zopet metal med trupla. Ko je bil preoblečen, je skočil med Turke.

„Da vas ozdravim in rešim glavobola!“ je zavpil in jel klati.

Premoč je premoč!

Bojna sreča je bežala od vstašev in Turki so zmagovali. Vstaši so se sicer borili ali padlo jih je že veliko. Vjeruša je opazil to.

„Há, vi stekla teleta, koze mohamedanske, naj vas race! Mislite, da bo Vjeruša hodil z vami? Dam vam popra! Alo... po njih! Kolji!“

Vstaši so ga spoznali in še z večjo jakostjo sekali. Pa to je bila že zadnja sila umirajočih.

„Kolji!“ je rjul Vjeruša. Tfu... Slaviša, ali pa ti Ilija, pošljita bega k Mohamedu!“

Konec prihodnjité.

zevica 25 K 57 v, Sv. Rupert v Slov. gor. 66 K 42 v, Zagorje 19 K, Paka 10 K 20 v, Sv. Urban nad Ptujem 96 K, Sv. Pavel pri Preboldu 53 K 50 v, Sv. Stefan 33 K.

Mariborski okraj.

m Poljudno predavanje za kmete in delavce. Predavanje bralnega društva v Mariboru se vrši vsprej v mali dvorani v „Narodnem domu“ v I. nadstropju. Na željo mnogih obiskovalcev teh predavanj se začne v bodoče vsakokrat predavanje že ob 9. uri dopoldne. Predzadnjo nedeljo sta predavala dr. Rožman o nastanku rose, slane, dežja, snega in toče, dr. Dimnik o preosnovi zakonskega prava. Izborna pa je bilo zadnjo nedeljo predavanje profesorja g. dr. Antona Medveda o zgodovini starih Slovanov. G. profesor nam je z njemu lastno besedo opisal zgodovino naših pradedov od pamitiveka do srednjega veka in bo isto snov prihodnjo nedeljo nadaljeval. Obisk je bil vsakokrat dovoljen. Največje zadoščenje predavateljem je, da obiskuje kakih 20 kmetov in delavcev redno ta predavanja, da od teh skoraj nihče ni nobenega predavanja zamudil. V nedeljo 8. t. m. predava g. dr. Anton Medved o zgodovini Slovincov (nadaljevanje). Torej pridite v nedeljo ob 9. dopoldne v obilnem številu v malo dvorano „Nar. doma“.

m Maribor. Pod železniškim mostom v Franc-Jožefovi ulici so se prestrašili v težek voz upreženi konji, ki so zdirjali z vozom po imenovani ulici, potem po strmi Jožefovi ulici. Šele na mostu so jih ustavili. K sreči se ni zgodila nikaka nesreča, samo voznik se je na rami precej ranil. Voz je bil župana Schmidererja. — Pri gospej Rajhenberg v Bismarkovi ulici je v četrtek večer, ko je šla imenovana gospa s svojo kuharico na obisk, ukradel tat 500 do 600 kron. Kuharica je prišla nepričakovano hitro domu; ko stopi v sobi, vrže jo tat na tla. Ker je pa začela kričati, jo spusti in zbeži. V sobi je že imel na mizi cel knp zlatine in srebrnine, katero pa ni mogel vzeti seboj, ker je bil prehitro zasačen. Spustil se je skozi okno po vrvi na dvorišče. — V delavnici južne železnice na tukajšnjem koroškem kolodvoru je zmečkalo kovaču Jakobu Arnuš desno roko do gležnja in konce prstov na levi roki. Pri ravnanju pločevine med valjarje mu je potegnilo roko med nje. Prsti so bili še enkrat tako dolgi in roka še enkrat tako široka. Prikazala se ni ne ena kaplja krvi. V bolnišnici so mu takoj odrezali roko.

m Zaveden in navdušen planinec je gosp. Ivan Lamprecht, veleposesnik na Kumenu v Pušcavi. Ne le, da je sam član Podružnice, je dal vpisati za člana tudi svojo gospo soprogo in gospoda sina. Ponosno nosijo vsi trije tudi znak Planinskega društva.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Helčl hodi na lov. Pa ne strela zajcev, menda tudi ne žab, ampak meri samo na slovenske otroke. Po Veliki noči se začne namreč pri nas zopet novo šolsko leto. Nemška šola zadnja leta ni nič napredovala. Helčl pa srčno želi tretji razred. Dolg čas mu je namreč samemu. V šoli sam, v družini sami dolgočasni obrazi, iz kobače mu odide že drugi krčmar s praznim žepom, ker ne more živeti samo od dolgega časa. Kaj tedaj početi? Palico v roko, pipco pod pazduho in hajd na lov na slovenske otroke! Zaradi lepšega ima seboj Flucherjevega Korla, novega načelnika krajnega šolskega sveta. Izgovarjala se bota seveda, da iščeta za šolo sposobne otroke. Pa kaj ima pri tem opraviti Helčl? Sicer pa se itak poznamo. Mislimo, da mu slovenski stariši ne bodo šli na lim. Vedno ima usta polna lepih obljub. Toda poglejte sirote, ki hodijo v nemško šolo. Obleko jim obljubujejo, pa kako razcepani in umazani so — tega na slovenski šoli ni. Jesti jim obljubijo — pa samo od obljube tudi viničarski otroki niso sit. Upamo toraj, da se slovenski stariši ne bodo bali niti Helčlovih „preroških rus“, ampak mu pokažejo, kje so dveri.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Pred kratkim pri nas ustanovljena podružnica c. kr. kmetijske družbe štajerske je že začela delovati. Kakor se sliši, dobi podružnica od osrednjega odbora več plemenskih merjascev boljše pasme. Obljubljenih imajo tudi več škropilnic. Udov šteje podružnica že nad 160. Ker ima velik delokrog, prirejajo se sedaj zaporedoma podružnični shodi v okolici. Predzadnjo nedeljo 18. marca vršil se je tak shod pri Sv. Kungoti. Res, našemu kmetu je treba organizacije, a tudi ta mora biti na pravi, zdravi podlagi. Na nekaj še opozorim gospode pri izvrševalnem odboru. Reklo se je prej in še vedno se trdi, da je ta podružnica popolnoma nepristranska, ne nemška, ne slovenska. Če je to res, dvomimo. Zakaj se namreč toliko po

nepotrebnem nemškutari? Zakaj se vsiljuje mnogim odločnim narodnjakom le nemško glasilo družbe, vkljub temu, da se zahteva slovenski pisan list? In zakaj se bojite na zborovanjih tako hudo slovenske besede? To ni nepristransko, gospodje, če se na shodu, kjer je tri četrtine slovenskih kmetov, odkloni zahteva kmeta, da bi se nekaj slovenski razložilo! Čemu se naj delajo tako imenitni in globoki pokloni le nemščini — a jezik ogromne večine udov pa bi se zapostavljal, zametaval! To ni prav, to ni lepo in tudi nepristransko! Naši udje si že govore, da bodo gotovo še potem tudi drugod zastopavljeni, če se že sedaj tako „dela!“ Naj se te vrstice ne smatrajo za napad, ampak za resea opomin! — Ud.

m Sv. Jakob v Slov. gor. Sentiljska podružnica štajerske kmetijske družbe je imela v nedeljo 25. m. m. v gostilni g. Peklarja svoje prvo zborovanje. Načelnik g. Repnik je pozdravil ravnatelja vinarske šole v Mariboru g. Zweiflerja kakor tudi vse navzoče. Nato je ravnatelj razpravljaval v dolgem govoru o važnosti kmečkega združevanja ter ob koncu označil one vrste trt, katere bi se naj sadile in odgojevale v našem kraju. Kar se tiče prve točke njegovega govora, povdarjal je posebno potrebo kmečkega združevanja. Vsi stanovi, kakor delavci, tovarnarji, uradniki pa tudi kmetje v drugih deželah so že zbrani v močnih zvezah, samo štajerski kmet noče še o tem ničesar slišati. Navajal je dalje koristi kmečkih združevanj ter utemeljeval svojo razpravo z znanim geslom: „z združenimi močmi“; le tem potom bi se dalo za štajerski kmečki stan nekaj doseči. Takšna zaveza je c. kr. štajerska kmetijska družba v Gradcu, ki pa šteje komaj le 8%, vsega kmečkega prebivalstva na Štajerskem. Imela bi pa lahko najmanj 50 000, torej polovico vseh štajerskih posestnikov. Potem bi bilo mogoče odločno nastopiti ter doseči na polju kmečkega gospodarstva to, kar nam gre. Nato je omenil dobrote, ki jih uživajo udje kmetijske družbe; za udnino 3 K dobi posamezen ud vsakih 14 dni slovensko ali nemško gospodarsko glasilo, nadalje dobivajo udje vsa poljska semena, orodja, plemenite bike, merjasec, škropilnice za perenosporo, trse, sadno drevje in še mnogo drugih rečij zastoj oziroma za znižano ceno. V drugem delu svojega govora razpravljaval je gosp. ravnatelj, kakor že omenjeno, o najbolj priporočljivih trsib, kateri bi se naj v naši občini sadili. Priporočal je le malo vrst, a vendar te na prvo mesto. V šentjakobskih goricah naj bi sadili sledeče vrste: belo in rudečo zlahtnino (Gutedel), belega burgunderja, mali in laški rilček, šipon ali meslovec in zelenič. Le na ta način bomo dosegli dobro vinsko kapljico. Govor g. ravnatelja je bil povprek jako zanimiv, toda odločno moramo obsojati, da je bil govor v nerazumljivem nemškem jeziku. Udje te podružnice morajo znanprej odločno zahtevati, da se bodo enake predavanja v slovenskih občinah tudi v slovenskem jeziku razpravljala. Sicer nam je g. predsednik najvažnejše reči razjasnil v slovenščini, vendar smemo zahtevati enake razprave od gorornikov-strokovnjakov; šele potem bodo napravljala enaka učna zborovanja pravi utis na poslušalce ter s tem dosegla svojo pravo vrednost.

m Sv. Trojica v Slov. gor. V Smolincih je dne 26. t. m. ob 2. po polnoči začelo goreti pri posestniku Jožetu Arnuš. Zgorelo je gospodarsko poslopje in hlevi, hišo so obvarovali ognja. Rešili so samo živino, vse drugo je zgorelo. Ogenj je nastal na neznan način.

m Št. Lenart v Slov. goricah. Tukaj bo v četrtek dne 12. t. m. uradni dan c. kr. okrajnega glavarstva.

m Šentlenarški okrajni zastop. Cesar je potrdil izvolitev posestnika g. Franca Vela načelnikom in posestnika g. Ivana Roškarja namestnikom okrajnega zastopa šentlenarškega.

m Sv. Ropert v Slov. gor. V občini Čermleňak so občinske volitve razpisane na dan 14. aprila t. l., to je na veliko soboto. Čudimo se, da jih niso razpisali kar na velikonočno nedeljo!

m Slovenjebistriška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je imela svoj občni zbor v nedeljo 25. m. m. ob lepi udeležbi kmečkega občinstva. G. Ivan Grobelšek je kot predsednik podružnice pozdravil navzoče, ter potem v jedratem, v srce segajočem govoru razjasnil namen in pomen družbe sv. Cirila in Metoda. Polagal je zbranim na srce, naj vsak po svojih močeh podpira prevažno šolsko družbo, ki je že toliko slovenske dece rešila nemških in laških krempljev. Njegove prepričevalne besede in poziv, naj zahtevamo vedno in povsod le blago, ki se prodaja v korist Ciril-Metodove družbe, gotovo ne ostane brezuspešen. V Slovenski Bistrici je dobiti razno blago Ciril-Metodovo pri narodnih trgovcih Piater, Smeh in Ojcinger, ter je dolžnost

vsakega zavednega Slovenca, da podpira te trgovine. Č. g. kanonik Hajšek je kakor vedno ob takih prilikah tudi tokrat prišel k zborovanju ter s prav mladeniškim ognjem navduševal za toli imenitno Ciril-Metodovo družbo. Kljub temu, da valed raznih zaprek že tri leta ni bilo obnega zboru, je podružnica tekom tega časa vrlo delovala. Njen požrtvovalen predsednik g. Grobelšek je v tej dobi nabral 780 K, kar je pri naših razmerah pač lepa svota. G. dr. Lemež se predsedniku v laskavih besedah lepo zahvali za njegov trud ter predlaga, da se voli stari odbor, v katerem so g. Ivan Grobelšek predsednik, g. Peter Novak tajnik, g. Alfonz Požar blagajnik in g. Jakob Vehovar odbornik. H koncu še je g. Peter Novak pozval navzoče, naj se nikdar ne sramujejo svojega materne jezika. Cigan je ponosen na svoje cigansko pleme, ošabni Nemec, ki se je priklatil s calico v naše lepe kraje, vedno zagovarja svoj jezik, a Slovenec, če zna nekaj besedic nemški, zataji svoj jezik ter na svoji zemlji trepeče pred obolim tujcem, ki živi na slovenski zemlji od slovenskih grošev.

Ptujski okraj.

p Hranilnica in posojilnica v Ptuj je imela lansko leto denarnega prometa 4 393.942 K 4 v. Koncem l. 1905. je bilo 4161 zadružnikov, stanje hranilnih vlog je bilo 2.389.665 K 71 v, stanje posojil pa 2.017.286 K 90 v. Društvo ima vsak delavnik od 8. do 12. opoldne uradne ure v Narodnem domu.

p Sv. Barbara v Halozah. Podporno društvo ljudske šole pri Sv. Barbari v Halozah je imelo v nedeljo 18. m. m. svoj drugi občni zbor. Iz poročil povzamemo, da je društvo v tem letu štelo 6 ustanovnikov in samo 36 rednih udov. Od lani smo imeli prebitka 247 K 10 h, udnine se je sprejelo 85 K, daril 344 K 41 v, veselica 17. avgusta pa je vrgla 99 K 52 v, torej skupaj 776 K 03 h. Stroški pa so bili sledeči: volna za ženska ročna dela 52 K 85 v, podpora dvema dijakoma 128 K, knjige ubogim učencem 40 K, šolarska kuhinja 265 K 23 v, koleki, papir, zsmke 13 K 05 v, skupaj 499 K 13 h. Ostalo nam je 276 K 90 v. Skoro nerazumljivo je, da je med društveniki tako malo domačega prebivalstva. Barbarčani niste drugače ravno na slabem glasu, a kar se tiče našega društva, se ne kažete od najboljših strani. Za koga je vendar društvo? Je morda za učiteljstvo? Ali ni edino za vas, oziroma za vašo deco? In če je tako, zakaj pa ne pridete blizu? Vse je morda sram, da uživajo vaši otroci dobrote? Potem pa bi se morali vsaj udeležiti obnega zboru, na katerem bi izjavili, da je društvo nepotrebno, da je odveč. Društveno vodstvo bi vam bilo hvaležno na vaši odkritosrčnosti, ker bi ga tako oprstili težavnega posla in občutnih denarnih žrtev. Kaj že reče neki rek: ena garjeva ovesa sto drugih okuži. Med nami pa je takoj par takih ovac, ali boljše rečeno ovnov, ki sami ničesar ne store za „Podporno društvo“, povrh še stariše na vse kriplje odvrtaajo od njega in iz same nevoščljivosti trde, da morajo k društvu prispevati vsi davkoplačevalci, da se bode valed tega davek povišal in bogsigavedi kaj še vse. Stariši, ki ljubite mladino, oklenite se svojega dobrega podjetja polnoštevilno brez razločka stanu in „Podporno društvo“ bode pridobilo še več dobrotnikov, imelo bode več sredstev in moglo bode v tekočem letu še več storiti v blagor mile nam mladine. V odbor so voljeni vsi doseđani funkcionarji in sicer: predsednikom grajšček baron Kübeck, podpredsednikom župnik Franc Murkovič, blagajničarka baronica Kübeck, tajnikom nadučitelj Anton Ogorelec, odbornikom pa učitelja Šerona in Kotzmuth ter predsednik kraj. šol. sveta Prašnički.

p Sv. Križ tik Slatine. Rogačka Slatina dobi še menda to leto vodovod, napeljan od studencev, izvirajočih ob Boču. Delo je prevzel inženir Dirnbek.

Ljutomerski okraj.

l Za notarja v Gornji Radgoni je imenovan g. dr. Franc Strelec, sedaj notarski substitut v Sevnici ob Savi.

l Sv. Jurij ob Ščavnici. Čudaki so okoslavski štajercijanci. Ker so pri občinskih volitvah propali, besnijo. Že tisto noč po volitvi so na okrajni cesti na kol pribili desko z imeni izvoljenih odbornikov in namestnikov, nekaterim so pridejali sramotne priimke, in narodnjake grdili; ali je to znamenje olikanosti? Sram jih mora biti te podle surovosti, kaj takega je zmožen le neotesanec; ta stvar se je izročila c. k. okrajni sodnji. — Maščujejo se nad tistimi, ki niso z njimi volili; eden je od svojega dolžnika že izterjal 200 glđ., drugi

10 glđ., prase odpovedal itd. — V Okoslavcih je pri kolarju Nedogu (p. d. Petrič) bila hišna preiskava, ker je kolarski vajenec izdal nekaj ponarejenih 10 h. — V zadnjem Gospodarju se je štajercijancem pri Sv. Juriju ob Ščavnici dokazalo, zakaj župnik ne more cerkve zidati; ker sami z malimi izjemami — nič ne darujejo, in še drugim odsvetujejo; da se za zidanje cerkve denar potrebuje, to ve vsak pameten človek, samo naši štajercijanci ne. Predbacivajo župniku, da si je najprej dal župnišče popraviti, plot pri zelenjaku, potem so mu farani kupili viničarijo v Sovjaku. Nevem, ali v tem stavku govori neumnost ali zlobnost, menda oboje. V Sovjaku pri viničariji so popravila stala 650 K, postavili so se tam novi hlevi, doma v župnišču so se položila tla, naredila nova vrata, sezidala nova svinjska kuhinja, postavila nova prostorna huta, del novih svinjakov, izsušila se uradna soba, spravili pri strehi novi žlebljaki, v dvoru cementne cevi itd, kar je stalo nad 2600 K. Vse to pa vas štajercijancev niti vinarja ni stalo, ker župnik v 18 letih od nobenega farmana niti vinarja ni zahteval. Štajercijanci! ali vas zdaj ni sram vaše baharije?

l Ihovski vrh. Dne 26. marca se je pripetila v kamnolomu Jerneja Vršič velika nesreča. Žena Alojzija Vršič in dve njeni hčeri so odkapale kamen; proti večeru pa se odtrga plast zemlje in zasuje nesrečno ženo tako, da je bila pri priči mrtva. Bog bodi milostjiv njeni duši!

Slovenjegraški okraj.

s Šoštanj. Okrajni komisar Zofal je imenoval svojim namestnikom v Šoštanju trgovca Adolfa Orela, da vodi županske posle. Slovencev bi Zofal ne mogel dolj razdražiti, nego s tem imenovanjem. — V šoštanjski okolici se širi izseljevanje v Ameriko. Ljudstvu naj vlada poskrbi za služka in kruha, ne pa da ga hoče pitati samo z nemščino!

s Velenje. Predavanje „o sadjarstvu“ se vrši v nedeljo dne 8. aprila ob 3. uri pop. pod župnikom kozolcem poleg cerkve v Šmartnu. Predaval bo g. potovalni učitelj Goričan. V slučaju slabega vremena se predavanje vrši v gostilni g. Kokošineka. Želeti je, da se kmetje in vsi sadjarji v velikem številu udeležite tega predavanja!

s Št. Ilj pri Velenju. Preteklo nedeljo se je priredila odhodnica za naš kraj velezaslužnemu g. nadič. Trobeju, kateri je nad 18 let deloval v našem kraju kot učitelj, občinski odbornik in občinski tajnik ter pospešitelj vsega narodnega in gospodarskega dela. Zbral se je polnoštevilno občinski zastop, krajni šolski svet, odbor sadjarskega društva, žene, zastopniki šolske in odrasle mladine ter mnogo prijateljev odhajajočega. Celo slavnost je otvoril načelnik krajnega šolskega sveta z lepim govorom, v katerem je izrazil čut hvalečnosti za velik trud in učne uspehe, katere je dosegel slavljenec na šentiljski šoli. Nato so se z deklamacijami poslovili od svojega učitelja in cele obitelji učenec Jožef Koren ter učenke M. Koren, T. Koren in M. Sredenski. Nobeno oko ni ostalo suho pri tem ganljivem prizoru. V vznešenih besedah je slavil g. Trobeja g. župan ter v svojem govoru povdarjal, da je kot duševni oče mladine deloval na podlagi ljubezni, miru kot narodnjak in katoliški mož; pridobil si je ljubezen in zaupanje vseh občanov, kateri so ga skozi 9 let volili v obč. odbor, kateri pa so ga tudi v seji dne 1. marca imenovali častnim občanom; najstarejši obč. odbornik mu izroči krasno diplomu častnega občana. Ne le na vzgojevalnem polju, ne le pri delu za splošni blagor si je slavljenec stekel obilo zaslug, ampak osobito na gospodarskem polju z razširjanjem zanimanja za umno kmetijstvo, v prvi vrsti za sadjarstvo in v priznanje njegovih zaslug ga je imenovalo sadjarsko društvo svojim častnim članom. G. predsednik sadjarskega društva opiše v daljšem govoru njegovo delovanje in mu izroči umetniško izdelano diplomu častnega člana sadjarskega društva. Voditelj šentiljskih mladeničev Fr. Vrdev se v imenu nekdanjih učencev zahvaljuje za vse blage nauke, katere so od slavljence sprejeli, povdarja, da se imajo svojem nekdanjemu učitelju za vsak napredek zahvaliti; obžaluje, da mu mladeniči ne morejo izročiti diplome, sprejme pa naj kot dar od njih zagotovilo, da seme, katero je on sejal v zgodnji mladosti, ni palo na nerodovitna tla, in obljubo, da bodo vedno v narodnem in krščanskem duhu delovali in se izobraževali. Nastopili so še razni govorniki, kateri so vsi dali duška hvalečnim čutilom, katera jih navdajajo pri slovesu. Ginjen se je zahvaljeval slavljenec za izraze zaupanja in obljuboval, da ne bode nikdar pozabil na Št. Ilj kot torišče dolgoletnega njegovega delovanja. Predstavil je nato svojega naslednika g. Jančkoviča, kateri je v svojem govoru obljubil, da hoče

delovati po vzgledu svojega prednika. Časten je bil ta dan ne le za g. Trobeja, kateri je spoznal, da ljudje cenijo njegovo neumorno delo, časten pa posebno za šentiljsko občino, katera je pokazala, da smatra učitelstvo za ono važno moč, od katere je odvisen duševni in gmotni napredek naroda, katera pa je tudi pokazala, da le tedaj, če šola in ljudstvo skupno delujejo, je mogoča povzdiga občine. Želeti je le, da bi imeli na Slovenskem mnogo tako vsestransko delujočih učiteljev, posebno pa, da bi imeli mnogo tako probujenih občin, kakor je šentiljska občina pod vodstvom svojega zavednega župana. — Vsi kmetje in sadjarji se vabijo k predavanju „o sadjarstvu“, katero se vrši v nedeljo dne 8. aprila točno ob pol 9. uri zjutraj (pred mašo) pri g. Iv. Kranjcu. Predaval bo g. potovalni učitelj Goričan.

s Sv. Janž pri Velenju. Pri občinski volitvi, katera se je vršila 27. marca t. l., je zmagala slovenska kmečka stranka z 10 odborniki proti 8, katere so izvolili Štajercijanci. Čast zavednim slovenskim možem, kateri so trdno kakor skala glasovali za slovenske kandidate. Sramota pa za one, kateri so šli v boj za „Štajerčeve“ kandidate.

Konjiški okraj.

k Konjice. Njih ekselencia, prevzvišeni knez in škof dr. Mih. Napotnik so povodom smrti dragega očeta Jurija Napotnika darovali za ubožce v občinah Tepanje, Bezina in okolica Konjice po 100 K, torej skupaj 300 K, za kateri velikodušni dar se podpisani župani v imenu obdarovanih najsrčneje zahvaljujejo. Franc Žoher, I. Arbeiter, Simon Pozeb.

k Oplotnica. Kako pozdravljajo sedaj čadramski šolarji? Ko sem šel neki dan iz Zlakove, me sreča prvi šolar pri Oplotnici in me pozdravi: „Hvaljen bodi Jezus Kristus,“ drugi pa: „Dober dan,“ in tretji pa me pozdravi „Gutmorgen,“ čeravno je že bilo tri četrt na 4. popoldan. Ko sem pa jaz hodil v šolo, smo pa vsi enako pozdravljali: Hvaljen bodi Jezus Kristus.

Celjski okraj.

c Celje. Odbora moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Celju sta v skupni seji 22. marca t. l. sklenila, prirediti letos v poletnem času v korist družbe veliko narodno veselico. — Pri odpiranju zaboja se je ranil na zarjavelem žrebilu 35letni italijanski trgovec Odorico Buttaolo. Zastrupil si je pri tem kri, vsled česar je umrl.

c Davčni urad v Celju zaprt. Davčni urad v Celju bo dne 5., 6. in 7. aprila zaprt za stranke, da se osnažijo prostori.

c Socijaldemokratski voditelj Majcen v Celju je izginil, Bog ve kam. Bil je tudi tajnik pri delavski bolniški blagajni, kjer manjkajo sedaj večje svote. Sodišče zasleduje Majcena s tiralicco.

c Vrstnik pri Laškem. Dne 31. m. m. se je nad tukajšnjim kopaljščem ustrelil obč. tajnik obč. Sv. Krištof pri Laškem. Rajni je bil naš narodni nasprotnik, čeravno je jedel kruh slovenske občine. Obč. odbor pa naj zdaj smatra kot svojo sveto dolžnost, da slov. tajnika dobi.

c Dobrna pri Celju. Seja občinskega odbora dne 25. marca bila je menda jedna najviharnejših, kar jih je Dobrna doživela v zadnjih letih. Odborniki, ki delujejo pri občini že 20 let, se ne spominjajo jednake. Slovenska večina je temeljito obračunala z „nemško“ manjšino, katero je vodil najmlajši odbornik, poštar Goll. Na dnevnem redu je bil račun za l. 1905. Predno se je začelo razpravljati o računu, prišli so mladeniči, ki so šli letos k vojaškemu naboru, s prošajo, da se jim izplača navadna podpora. Do sedaj je dobival vsak mladenič 60 vin. za pot k naboru. Ker pa to v resnici ni bila nobena podpora, a je vendar občina imela nekatera leta velike izdatke, sklens občinski odbor, da se za naprej ne bodo dajala podpore za pot k naboru, ampak vsak mladenič, kateri bo potrjen, bo dobil podpore 2 K, kadar bo odhajal k vojakom. Sedaj se začne razprava o računu. Da je slovenski odbor gospodaril izvrstno, kažejo številke. Prebitok leta 1905 znaša 1193.19 kron. Ko pride razgovor o „tožbi“ nemških odbornikov zoper gosp. župana na glavarstvo, da se ne drži uradnih ur, vstane gosp. odbornik Kukovič in označi postopanje manjšine kot nemožato. Občinske uradne ure niso določene in sploh bi se naj take reči razpravljale v občinski seji, ne pa — kakor delajo otroci — hitro tožile v Celje. Med županom in Gollom je prišlo do ostrih besed. Posebno, ko je g. župan omenjal, da se poštar Goll pritožuje, da ga župan ne pozdravlja, bilo je vse po koncu. Dognalo se je tudi, da nemški od-

bornik Feldin bojda ni vedel, za kaj se gre, ko je podpisal „tožbo“ zoper župana. Konec tega pa je bil, da je stavil g. svetovalec Jamnikar predlog, naj se g. župan Jevnišek v znamenje, da mu večina popolnoma zaupa, in v zahvalo za požrtvovalno delo pri občini voli častnim občanom dobraske občine. Predlog je bil z navdušenjem sprejet s 13 glasovi proti 5. — Ker so prejšnje čase bile ceste na Vrbi in proti Šemerlu pri vsaki seji na dnevnem redu, voli se posebni cestni odbor, kateri ima nalogo nadzorovati ceste in pa delovanje podžupanov v tem oziru. — Nato vpraša g. svetovalec J. Božnik župana, ali je c. kr. žandarmerija že našla zločince, kateri so v septembru 1905 strigali občinsko svarilno tablo pri toplici in pomazali novo tablo ljudske šole ter „Bralnega društva“. Na odgovor, da ne, stavi predlog, naj se občinski odbor pritoži na deželno žandarmerijsko poveljstvo in na okr. glavarstvo zaradi počasnega preiskovanja od strani dobraske žandarmerije. Goll se je predlogu uprl, a predlog je bil sprejet s 13 glasovi proti 5. Nato predlaga g. župan, naj mu odbor da pravico, da naznani na državne in deželne urade, da se nemški dopisi ne bodo več sprejemali oziroma reševali. Goll je nehote zagovarjal predlog. Omenil je namreč § 19, a ne ve, da ta paragraf daje Slovincem enakopravnost. Samoslovensko uradovanje je bilo sprejeto s 13 glasovi proti 5. — Goll vpraša župana zaradi uradnih ur. Na predlog g. odbornika Kukoviča se stvar odloži tako dolgo, da glavarstvo odgovori na „tožbo“ nemških odbornikov. Goll predlog se odkloni. — Goll očita nadalje g. županu, da je prejšnjega policaja lastnovoljno odstavil. G. župan pojasni med odobravanjem večine, da je odbor že hotel odstaviti prejšnjega policaja, še predno je Goll sedel v odboru, a župan ga je še pridržal do 15. snuša. — Dovolili bi si vprašanje: ali ni morebiti novi policaj Gollu zato na poti, ker je Slovenec? — G. svetovalec Pušnik predlaga, da občinski odbor zahteva od deželnega odbora preiskavo v zadevi časniških poročil zastran Petra Okrožnika. Navaja visoke deželne doklade, katere tlačijo kmeti, omenja poročilo graških člankov, da je deželni odbor med Auerjevim službovanjem vtačnil 100.000 kron v dobraske toplice, zato pa imajo davkoplačevalci pravico zahtevati, da se izve resnica, kaj je na tej trditvi zastran Petra Okrožnika in tatvini v topliškem gozdu na Dobrni. Goll pravi, da se je že preiskovalo, a nič našlo. Verjamemo Gollu, a stvar je zanimiva zategadelj, ker glavne priče Janeza Guzeja pri preiskavi — ni bilo doma. Potem se seveda ne more nič najti. Sicer pa je bil predlog sprejet s 16 glasovi. Tudi Goll in Auer sta glasovala za predlog. Auerju pa je menda sedaj postalo prevroče v dvorani, zapustil je sejo. — G. svetovalec Drgajnar stavi predlog, da občinski odbor ponovi že pred leti stavljeno zahtevo po dvojezičnem in pravilnem poštnem pečatu in napisu na dobranski pošti. Trije Nemci so na Dobrni — tako pravi nemški volilni oklic — in za te tri Nemce je samonemški poštni pečat. Predlog se sprejme. — G. odbornik Rihtar vpraša g. župnika Kukoviča, kaj je na tem, da se po občini govori, da nekateri ljudje tožarijo dobrnsko duhovščino. G. župnik odgovarja, da je res bila brezimna tožba, polna laži, že v juliju leta 1905; a sedaj toži Auer in predbaciva dobrnski duhovščini reči, katerih pa niti ene ni mogel dokazati. Proti Auerjevi tožbi in za dobrnsko duhovščino so se izrekli tudi različni topličarji razne narodnosti in vere. Dobrnica duhovščina torej mirno prepušča sodbo občinskemu odboru in izreka, da ostane tudi za naprej na istem stališču pri svojem delovanju za vero in narod. G. Rihtar nato predlaga, da občinski odbor obsoja volilni oklic nemške stranke in pa tožarenje dobraske slovenske duhovščine. Predlog se sprejme. Nato predlaga g. župan, da občinski odbor v znamenje zaslug dobraske duhovščine za občino voli g. župnika Kukoviča in g. kaplana Schreinerja častnim občanom. Istotako predlaga častnim občanom g. dr. Serneca in g. Jožefa Koka, ki je bil po dolgi nemški dobi zopet prvi slovenski župan na Dobrni. Predloga se sprejmeta, tudi g. odbornik Orosel glasuje za nje. G. odbornik Vrdea predlaga z ozirom na zaslužno delovanje gg. Matija Karba in Jožefa Kardinarja v prid dobraske občine, da se imenovana gospoda tudi volita častnim občanom. Tudi ta predlog se sprejme. — H koncu stavi g. odbornik Kukovič predlog, da se občinski odbor pritoži zoper krivično razdelitev mandatov za Slovence na Štajerskem in Koroškem v novi volilni predlogi in zoper prikrajšanje Slovencev ter zahteva za štajerske Slovence najmanj še dva poslanca, za koroške pa še najmanj enega. Tudi ta predlog se sprejme z večino glasov. — Med tem je bil zapustil tudi poštar Goll in nekdanji občinski kasir, sedaj nemški odbornik Blažič občinsko sejo. Bilo je že preveč „slovensčine“. Pa to ostalih odbornikov ni nič oviralo, mahali so celo

odhajajočima z rokami v slovo. — Ker so se pokazali pri občinskih mapah že veliki nedostaki in so v teku časa nastale že mnoge spremembe, sklens se, da se sčasoma naročijo nove mape za celo občino. — Ko je gospod župan pozno zvečer sklenil občinsko sejo, razšli so se slovenski odborniki z veselimi obrazi. Pokazali so, da visoko nadkriljujejo nemške odbornike kakor v razumnem gospodarstvu tako tudi v skrbi za blagor dobraske občine in slovenskega ljudstva. Jasno so dali razumeti nemškemu odbornikom, da so Nemci popolnoma odveč pri občini, in sliši se, da so nekateri nemški odborniki že prišli do prepričanja, da so res nepotrebni pri občini. Čestitamo slovenski večini na odločnem in pogumnem nastopu!

c Sv. Jurij ob juž. želez. V št. 12. „Slov. Gospodarja“ je neki Šentjurčan prav pošteno potipal našega okoliškega župana ali kakor mu pravijo Klajnsčekovega Blažeka in to po vsej pravici. Tudi jaz si že z rifniških razvalin dolgo let in večsi tudi z respektlinom ogledujem tega možakarja. In našel sem marsikaj, kar mi ni ugajalo na njem: posebno lastnosti, ki nikakor ne morejo biti v čast navadnemu človeku, še manj pa občinskemu predstojniku. Za prvo omenjam danes, da vse budalosti in neumnosti, katere on tira na lastno pest, izvirajo iz njegove častihlepnosti in velikega poželenja po posvetnem blagu. O slednjem pričam najbolj to dejstvo, da posojuje posameznikom denar proti visokim obrestim, in mu celo občinski tajnik ali tudi takozvani „bot“ mora v občinski pisarni med uradnimi urami tozadevna dolžna pisma delati. Vprašamo vas, g. občinski predstojnik, ali plačujete občinskega tajnika ali takozvanega „bota“ iz svojega žepa, ali ga plačujemo mi davkoplačevalci? Kmetje, otresite se teh svojih upnikov, saj imate domačo hranilnico in posojilnico, kjer si lahko z malimi stroški pomagata! Pravijo, da je Klajnsčekov Blažek zato tako vnet za nemško „šprabo“, ker hoče v občinski pisarni napraviti nemško „šparkaso“, kateri bo on v eni osebi „derehtor“, blagajnik in tajnik. Njegovo rodoljubje, posebno pa njegovo ljubezen do šolske mladine osvedočuje naslednje dejstvo: Moška podružnica sv. Cirila in Metoda za Sv. Jurij ob juž. žel. je pobirala lansko leto doneske za neko veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen za slovenske šolarje ob mejah. Naš župan pa, ne da bi bil v to svrhu kaj žrtvoval, akoravno bi mu v njegovih gmotnih razmerah kak dar ne bil raztrgal žepa, je še povrh nabiralec dobro oštel z besedami: „Le beži, za take reči ne dam niti vinarja! Če hoče kdo piti, naj za svoj denar pije, jaz tudi za svojega“. Res pa je, da se je dobiček pri tejzadevni veselici oddal dotičnemu namenu in se ni zapil, ravno tako pa je res, da „Klajnsčekov Blažek“ posebno rad in veliko za drug denar pije, ker mu je svojega žal. Z rifniških razvalin, Klajnsčekov Blažek, še bom nadalje ogledoval vaše delanje in nehanje in si vse sproti zapisal. V vašo tolažbo pa vam že zdaj povem, da še imam polno malho različnih novostij o vas, o katerih še vi niti ne sanjate. In če se ne bote v kratkem in to v prav kratkem popolnoma do cela spreobrili in zopet postali navdušen Slovenec, kakor ste bili „nekdaj“, povem vam, da bom tako gotovo, kakor me imajo za rifniškega puščavnik, brez nasmiljenja iz rifniških razvalin iztresel svojo malbo, da vam bo vsebina slednje kar brnela okoli ušes in se vam bo kar mešala v vaši trdovratni glavi. Pisal sem tudi svojemu tovarišu k Sv. Rozalji, da vas on od bližine opazuje in meni ali pa sam svetu kaj novega poroča o vaši zanimivi osebi. Pa na svidenje, Blažek!

Rifniški puščavnik.

c Žalec. Prostovoljna požarna bramba slavi letos 25. letnico svojega obstanka. V ta namen priredi 29. junija veliko slavnost.

c Polzela. V Primovi tovarni je dobil mojster Vincenc Cempirek roko v stroj, kateri mu je odrezal mezinec leve roke.

c Solčava. Namenil sem se, vam nekaj naznaniti iz zadnjega kota Savinske doline. Znaniti vam je znano, da živimo med visokimi snežniki in lahko vsaki dan sneg gledamo. Tudi zdaj začetkom aprila ga še imamo pri zgornjih kmetih več kot meter debelo. Ne moremo niti živine od soseda do soseda prignati. Od 10. oktobra min. l. že moramo v hlevu krmiti živino, kajti od takrat še nismo imeli kopno. Navajeni smo sicer snega kot beli zajci, pa smo se ga vendar že naveličali, posebno še, ker zavoljo lanske saše silno krme primanjkuje. Naše hiše stojijo daleč narazen. A to pozimi pri nas kdo zboli, mora eden gaziti po snegu celih šest ur, kajti tukaj ni blizu zdravnika. Pa najboljši zdravnik pri nas je čvrsta narava. — Sliši se, da bodo tukaj cesto delali. Mi bi jo bili že davno potrebovali. Tudi šolo bomo morali staviti, kakor slišimo. Dozdaj

so naši dušni pastirji poučevali otroke, kar je bilo vse hvale vredno. Pri nas je namreč redno obiskovanje šole zaradi hude zime in daljave nemogoče, razen v vasi ali bližnji okolici. — Bere se pri nas pri vsaki hiši zelo pridno. Mnogo časopisov pride na pošto. Kdor zna najbolje brati in pisati, ta uči druge. Po zimi so dolgi večeri, ki tudi pri nas ne minejo kmalo. — Kakor povsodi, tako tudi pri nas manjka delavcev. Vsled tega kmetje ne morejo o pravem času zgotoviti dela in jih vedno zima zaloti. Tudi tukaj nam kmetom slabo gre; zaslužek slab, plačila pa velika. — Jaz sem največ ovce pasel, pri tem sem se naučil košare plesti in zdaj hodim od hiše do hiše in popravim, kar treba. In tako mislim preživeti moje stare dni, le to me žali, kamor pridem, slišim le tarnanje in obupovanje kmetov. Kmečki ovčar.

Brežiški okraj.

b Podsreda. Tukajšno že enkrat omenjeno tovarno, katera je že več let razpadala in delala sramoto celemu trgu, bodo te dni popolnoma podrti. — Ponesrečil se je pri tem delu delavec Franc Strmšek. Velik kamen se mu je zvalil na roko in mu eden prst popolnoma zmečkal.

Drobtinice.

d Otrpnenje tilnika. Ta smrtonosna bolezen se je že pojavila v Pragi in v bližini Dunaja.

d Odlikovan Slovenec. Gospod inženier Ferdo Lupša je preiskaval in premeril dosedaj nezane kraje države Siam v Vzhodni Indiji. Zato mu je dal kralj siamski velik delj zemlje. Najnovejše vesti pravijo, da je postal siamski poljedelski minister.

d Novo oboroženje avstrijskega topništva. Po cesarskem odloku se dne 1. aprila izločijo iz orožja kornega topništva 9 cm topovi, model 75/96. Vseh 14 kornih topniških polkov dobi nove 10 cm poljske havbice, model 9. O tej novi poljski havbici poročajo sledeče: Teža granate znaša 14,3 kg pri kalibru 10,4 cm. Kot razstreljivna snov se tu rabi nov preparat, ammonal, ki povzroči na cilju večji učinek, pač pa pri prezgodnji eksploziji ne naredi tolike škode v topovi cevi, kot dosedanji ekrazit. Šrapnel je težak 12,3 kg in ima v sebi 450 kroglic po 13 gramov. Patrona ima v sebi šest različnih nabojev. Granata in šrapnel dosežeta strelne daljave 5500 m. Cev obstoji iz srednje cevi iz kovanega bronca, katero obdaja potem plašč iz vlitiga bronca. Oboje skupaj tehtata 417 kg. Zaklopek je ekscentričen vijakov zaklopek. Konstrukcija lafete je bila silno težavna z ozirom na visoko elevacijo cevi. Po dolgi in številni poizkusih so izbrali takozvano „Federspornlafette“, ki je daljša in nekoliko drugačna, ko pri sedanjem modelu. Elevacija je mogoča do 43 stopinj. Hitrost streljenja znaša pri natančnem merjenju šest strelcov, pri hitrem streljanju pa devet strelcov. Topovski voz je pri havbici za 64 kg, prazen municijski voz za 204 kg lažji, ko pri dosedanjem poljskem topu.

d Čudovita rešitev še 13 delavcev v Courrieres. Dne 30. marca še so rešili iz zasutih rovov 13 rudokopov, ki so torej bivali pod zemljo celih 20 dni. Rudokop Dardux je bil v rovu in se hotel vrniti na zrak, ko zaslisi klicanje na pomoč. Hitro nazaani to tovarišem in navzočemu inženjeru. Inženier po zemlji se plazec se je približal nesrečnikom ter se prepričal, da so ponesrečeni rudokopi. Takoj so jih začeli z velikim naporom reševati iz ozkih, zasutih rovov ter jih spravljati na svetlo. Ko so jih spravili na svetlo, niso mogli prenašati svetlobe in v bolnišnici so morali zakriti okna, da so varovali njih oči. Vodja rešenih rudokopov je bil rudokop Nemy, zelo naobražen in pogumen mlad delavec, ki se je v rovih izvrstno spoznal. Ko je slišal razpoke na dan nesreče, bežal je, da bi našel kje zavetje. Pribežal je na kraj, kjer je našel še 12 živih tovarišev, do smrti prestrašenih. Mislili so, da jih pride rešiti, in popolnoma obupani so bili, ko jim je povedal, da je ponesrečenec kakor oni. Nemy jim je dajal poguma. Osem dni so ostali na tem mestu. Nemy ni pozabil, naviti vedno svoje ure in tako so vedeli dobro, kati čas in koliki dan že je. Manjkalo pa jim je živeža. Jedli so torej zemljo in škorjo okoli ležečega lesa, skratka vse, kar so našli. Zaman so iskali na vse strani izhoda. Prišli pa so nekoga večera do konjskega hleva v rovu, kjer so našli oves, kateri jim je služil kot živež skozi dva dni. Potem so začeli zavživati meso poginjenega konja. Meso je že močno smrdelo. Zadnje dni so se razdelili v tri dele, da bi našli kak izhod. Nanekrat so zadihali sveži zrak. In splazili so se na kraj, kjer so jih rešili. Zdravniki se boje za zdravje rešenih, ker so jedli smrdeče meso in pili nesnažno

vodo. Na tisoče ljudstva je hotelo k rešenim v bolnico. Toda pripuščeni so bili samo bližnji sorodniki, Udova Castel je vprašala rešenega sina Ernesta, ko ga je zagledala: „In tvoj brat Evgen.“ Ernst se je milo razjokal, to je bil njegov odgovor. Kmet Doublet je rekel svojemu sinu, ko ga je zagledal: „Ali je bilo mrzlo spodaj? Tudi nas je zeblo! Tvoja mati ni mogla od doma. Mi prodajamo tele.“ Ljudstvo je nad vodstvom rudnikov zelo razjarjeno, ker pravi, da bi jih lahko bilo veliko rešenih, ako bi se delo začelo takoj in pa vztrajno. Delavec Nemy je dobil visoko odlikovanje, ker je rešil svojih dvajst tovarišev.

d Japonci hočejo rasti. Japonci se jeze, da jih Evropejci imenujejo male ljudi. Zdaj je izdelal baron Takahira načrt, kaj je treba storiti, da bodo njegovi rojaki dosegli v rasti kavkaško pleme. Njegove načrte je odobrili tudi mikado. Da se doseže tak uspeh, treba je spremeniti prehranitev. Poskusi so se že delali z monarji, ki so dobivali toliko jesti kakor ameriški mornarji, in že čez leto dni so ljudje — zrastli (?). Ako bodo vsi Japonci od mladosti več in tečnih jedil uživali (seveda, ako jih bodo imeli!), upa baron doseči sijajne uspehe.

Narodno gospodarstvo.

Prvi avstrijski zadržni shod. Koncem maja, začetek dne 28. maja, se vrši na Dunaju prvi avstrijski zadržni shod. To bo prvi avstrijski zadržni shod.

Železo se zopet podraži. Tovarnarji z železom nesramno izrabljajo ljudstvo. Sklenili so med seboj zvezo in sedaj aarekujejo cene kakor hočejo, ker sem jim ni nobenega tekmovanja bati.

Lucerna ali nemška detelja in sadno drevje. Po večletnih izkušajah se je dokazalo, da med mlado sadno drevje ne kaže sejati lucerne. Resnica namreč je, da tam, kjer je lucerna vsejana krog mladih drevesc, ista nikakor ne vspevajo, začnejo sčasoma se sušiti in po preteku nekaj let kaj rada usahnejo. Videl sem na nekem posestvu kos novega sadonosnika, obsejanega z lucerno prav na gosto. Eden del pa je bil obsejan s travni semenom. Prvo in še tudi drugo leto, ko se lucernine korenine niso bile tako močno razvite, se še na drevescah ni mnogo poznalo, a naslednja leta so začela kar očividno slabšati. Zrastli so razni lišaji in meh na debela in veje, ki so se tudi od vrhov začela sušiti. Po preteku pet in šest let je usahnilo popolnoma 40% drevesc na prostoru, ki je bil na gosto obsejan z lucerno. Malo boljše je bilo tam, kjer je bilo redkeje sejano. Ona drevesca pa, kjer je bilo obsejano s travnimi semeni, so kaj bujno rastle in veselje jih je gledati. Pripomnim še, da je prst bila povsod jednaka, in tudi lega ena in ista. Tudi gojilo se je vsem drevescam jednako. Tu sem videl očividni dokaz, da ne kaže med mlado sadno drevje sejati lucerne, a če se že seje, naj se bolj na redko, ali pa vsaj poldrugi meter krog drevesca ne.

Brananje pšenice. Večkrat tožijo naši kmetje, da jim ozimna pšenica rada poleže in potem jako slabo obrodi. Temu lahko deloma odpomoremo. Pšenica se mora v spomladi malo prebrantiti, posebno tam, kjer je gosto nasejana in kjer je bolj rodovitna prst. Bavarci, ki bi nam naj bili za vzgled v obdelovanju polja, pšenico in tudi druge setve v spomladi pridno prevlačijo, zato imajo tam tudi tako lepo pšenično žetev vsako leto. Posebno je brananje še priporočati tam, kje so po zimi ali spomladi trosili umetna gnojila. Čas za prebranje pšenice je od srede marca do srede aprila. Poskusi, kmet, vsaj jeden razgon in videl boš uspeh.

Najnovejše novice.

Maribor. Na Tržaški cesti je začelo goret včeraj 4. t. m. zjutraj ob pol 6. uri gospodarsko poslopje Jožefa Roth. Živino so rešili, vse drugo, kakor krama, orodje in 100 praznih sodov je zgorelo. Požarim bramban iz Maribora, Radvanja, Razvanja in Pekar se je posrečilo obvarovati hišo. Ognjegasec Franc Eisner iz Radvanja je padel pri gašenju raz strehe na hloh in se hudo poškodoval. Ogenj je povzročil acitelinski aparat. Ko ga je sodar Anton Skaza zjutraj hotel napolniti z vodo, so se plini nanekrat vžgali. Skaza je vrglo na obrazu opečnega na tla. Plamen pa je švigal dalje na celo poslopje. Gledališka predstava v Mariboru bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer. Uprizori se: „Pot do srca“ in „Rendez-vous“ (Sestanek). Vstopnice se prodajajo dne 7. in 8. t. m. od 2—3 ure popoldne v Čitalnici.

Studenice. Napovedani tretji mesečni shod kmetijske podružnice se je lepo obnesel. Tokrat se

je udom naznanilo, da je zopet došlo 95 prav lepih društvenih drevesc, tudj tritike dobe vsi, ki so jih naročili. Naznani se, da pride čez teden dni g. dr. Skazil, vodja poizvedovalnice kalisindika, ki bo naredil načrt vsakemu gospodarju, kateri želi delati poskuse z umetnimi gnojili. Gnojila se dobe v ta namen zastoj. Oglasilo se je sedem gospodarjev. Po teh naznanilih se je natančneje poročalo o razpravah in sklepil 83 obč. zbora kr. kmetijske družbe. Kratko so bili jako važni predlogi raznih podružnic navedeni že v zadnji številki „Slov. Gospodarja“. Najno je želeli, da bi se prihodnji občinski zborov udeležilo mnogo več naših odposlancev. Ob koncu zborovanja se je še razdelil ponk „Umetno gnojenje v vinogradih“, in se razkazala velika podoba o učinkih umetnih gnojil. Štirje udje so naročili to pot skupaj poldrugi stot klajnega apna. Prihodnje zborovanje drugo nedeljo maja.

Pragersko. Tukajšnjizdravnik g. dr. Klasin je nevarno zbolel na pljučici. Prepeljali so ga v Gradec. Bog daj prijubljenemu možu kmalo ozdraveti.

Laški trg. Pounčo predavanje se je vršilo preteklo nedeljo ob mnogostevilni udeležbi. Zastopani so bili vsi stanovi. Našteli smo samih kmetov 150. Posetilo pa je predavanje tudi mnogo celjskih izletnikov. Gg. predavatelja odvtenika dr. Ravnikarja iz Ljubljane in učitelja Juranića iz Št. Andraža predstavil je zbranim poslušalcem društveni predsednik g. Konr. Elsbacher. Najprej je prednašal g. dr. Ravnikar o volilni spremembi. Jako poljudno in razumljivo je govoril o čebeloreji g. Juranić ter od zgodovinskih podatkov o početku čebeloreje prešel na sedajno moderno čebelorejo. Iz njegovih navesetov si je vsaki čebelar lahko posnel mnogo praktičnega. Povabil je s'ednjic vse čebelarje, da se udeležijo v kratkem v Celju se vršečega shoda čebelarskega društva, h katerem naj bi pristopili vsi za to stroko se zanimajoči. — S trikratnim navdušenim „Živijo“ navzočih se je potem zaključilo predavanje obeh gospodov. Bralno društvo čuti se še posebej dolžno, da se tem potem gospodoma predavateljema za njuno požrtvovalnost najpriserneje zahvali. — K sklepu zapel je pevski zbor del. podp. društva iz Celja v nekaterih pesmih skupno z laškimi pevci več lepih navduševalnih pesmij. Priserčna hvala njim za to prijaznost. Mnogobrojni obisk tega predavanja pokazal pa je, kako zelo si želi naše ljudstvo pouka; čudno se nam zdi, da v Gradcu tega ne uvidijo in pošiljajo v naš trg nemške predavatelje, katerih pride poslušati po edno omizje tržanov.

Za notarja v Sevnici ob Savi je imenovan g. Mihael Korbar, notar v Ložah.

Tržne cene
v Mariboru od 24. marca do 31. marca 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		17	10	17	90
riž		14	90	15	70
ječmen		16	20	17	—
oves		17	20	18	—
kornara		16	40	17	20
proso		18	50	19	50
ajda		16	60	17	40
zeno		4	69	5	20
slama		5	60	6	40
1 kg					
fižola		—	26	—	30
grab		—	50	—	52
leča		—	78	—	92
krompir		—	—	—	7
sir		—	85	—	88
surovo maslo		2	20	2	80
maslo		2	30	2	40
špeh, svež		1	44	1	50
salje, kislo		—	28	—	30
rapa, kisla		—	22	—	26
1 lit.					
mleko		—	—	—	20
smetana, sladka		—	40	—	56
kisla		—	60	—	72
100 glav					
zelje		—	—	—	—
1 kom.					
ječja		—	—	—	5

Društvena naznanila.

Kmetijsko bralno društvo v Majšpergu bo imele svojo letno zborovanje, dne 8. aprila t. l. ob 3. uri popoldne po navadnem vspredu. Pri tej priliki pride gosp. potovalni učitelj I. Belle predavat o sadjarstvu in vinarstvu in se mu pridruži kot gost gosp. Josip Zupanc, instruktor na deželni vinarški šoli v Ptujju. Odbor društva prosi, naj se gospodarji in fantje, sploh farani in sosedje udeležijo v prav obilnem številu. Korist bo njihova.

Bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju priredi na velikončni ponedeljek veselico, pri kateri se bode predstavljala narodna igra z petjem v 8 dejanjih „V Ljubljano jo dajmo“ in prizor „Dan in noč“. Razun tega bo pa veselica nudila mnogo drugih zabav.